

Opgangen af laks i Sneum Å i 2020

Jepsen, Niels; Koed, Anders; Sivebæk, Finn

Publication date:
2021

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):

Jepsen, N., Koed, A., & Sivebæk, F. (2021). Opgangen af laks i Sneum Å i 2020. DTU Aqua. https://www.fiskepleje.dk/nyheder/2021/02/laks-i-sneum-aa-2020?utm_source=newsletter&utm_media=mail&utm_campaign=

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

FORSIDE › NYHEDER › OPGANGEN AF LAKS I SNEUM Å I 2020

Opgangen af laks i Sneum Å i 2020

MANDAG 08 FEB 21 |

DTU Aqua har i efteråret 2020 undersøgt laksebestanden i Sneum Å-systemet. Undersøgelsen viser, at bestanden er vokset i forhold til undersøgelsen i 2015. I 2015 var opgangen af laks ca. 1.200 laks og i 2020 er opgangen beregnet til ca. 1.600 laks.

I Sneum Å bliver der årligt udsat 35.000 stk. ½-års laks. Udsætningerne er finansieret af fisketegnsmidler, og bliver opdrættet på Danmarks Center for Vildlaks og udsat i Sneum Å-systemet af Sydvestjysk Sportsfiskerforening.

Den nye undersøgelse viser også, at andelen af laks i Sneum Å-systemet, som stammer fra udsætninger i andre vestjyske vandløb, er reduceret fra 33 % i 2015 til 11 % i 2020.

Sneum Å er på vej til at få genskabt naturlige forhold

Målet med fiskeplejen i Sneum Å-systemet er, at bestanden på sigt skal kunne klare sig uden udsætninger. Hvis der skal sikres en større naturlig produktion af laks i Sneum Å-systemet, er der fortsat et stort behov for, at der sker markante vandløbsforbedringer. En stor naturlig produktion af laks forudsætter, at fiskene har adgang til egnede gyde- og opvækstområder i vandløbene. Kommunernes opgave med at genskabe faunapassage ved opstemninger og genskabe egnede gyde- og opvækstområder er derfor en forudsætning for, at laksebestanden kan blive selvreproducerende.

Laksebestande er afhængige af grusstryg, der fungerer som gydeområder for de voksne laks og som opvækstområde for yngel og unglaks.

Der har tidligere været opstemninger, som hindrede at fisk havde fri passage mellem deres gyde- og opvækstområde i Sneum Å-systemet og Vadehavet blandt andet ved opstemningerne ved Endrup Mølle Dambrug i Sneum Å og Bramming Fiskeri i Holsted Å. Med gennemførelsen af adskillige naturgenopretningsprojekter og de efterfølgende vandplansprojekter er der i dag fri passage til 102 km laksevand.

Imidlertid er passageforholdene, især i Holsted Å, fortsat dårlige. De væsentlige opstemninger, som hindrer fri adgang til egnede gydeområder, er opstemningerne ved Hulkær Dambrug, Præstekær Dambrug og Gørklint Mølle Dambrug. Ved opstemningerne har vandløbet tidligere haft et fald, der gør strækningerne særlig egnede som gydeområde for ørred og laks.

Der mangler stadig at blive skabt fri passage til 29 km laksevand i Holsted Å. Faldforholdene og vandkvaliteten i Holsted Å gode og jordbunden i ådalen er naturligt rig på sten og grus, så potentialet som gyde- og opvækstområde er meget stort.

Vejen Kommune har planlagt at etablere faunapassage ved spærringen ved Gørklint Mølle Dambrug i Holsted Å. Dette projekt vil genskabe de naturlige faldforhold i vandløbet, som det er kendt fra blandt andet Vilholt Mølle-projektet i Gudenå. Anlægsarbejdet forventes udført umiddelbart efter sommerferien 2021.

Opstemningen ved Gørklint Mølle Dambrug hindrer, at fisk har fri passage til de naturlige gyde- og opvækst områder, som ligger opstrøms opstemningen. I 2021 bliver opstemningen nedlagt og der bliver genskabt passage til gydeområder.

Ved Hulkær Fiskeri og Præstkær Fiskeri er der lignende problemer for fisk og smådyr og ved disse opstemninger skal der ligeledes gendannes fri passage i forbindelse med den statslige Vandområdeplan 2015-2021.

Undersøgelsens udførelse og resultater

DTU Aqua elfiskede i Sneum Å og tilløbet Holsted Å den 28., 29. og 30. oktober 2020. Her blev der fanget og PIT-mærket 212 laks, så de senere kunne genkendes ved genfangst. En måned senere, den 25., 26. og 27. november, blev de samme strækninger befisket. I alt blev der i anden omgang fanget 514 laks, hvoraf 71 laks var genfangede laks med PIT-mærker.

Laksene var mellem 53-110 cm lange, med en gennemsnitslængde på 76 cm. Da bestanden sidst blev undersøgt var gennemsnitslængden 69 cm.

Gydebestanden af laks i Sneum Å-systemet er beregnet til 1.482 laks. Sammen med de 124 hjemtagne laks fra fiskesæsonen 2020 i Sneum Å, estimeres den totale opgang til at være 1.606 laks. Ved en undersøgelse i 1995 blev der kun registreret 17 laks i Sneum Å-systemet.

Af de undersøgte laks var 33% hanner og 67% hunner.

Denne gang var 11% af laksene fedtfinne-klippede og dermed strejffere fra udsætninger i andre år. I 2015 var denne andel 33%.

Da de udsatte ½-års laks i Sneum Å ikke bliver finneklippede, er det ikke muligt at estimere andelen af vilde laks.

Der var registreringer af laks med svamp og diverse skader/sår, og der var mange (12 %) såkaldte "halebid", som er et typisk tegn på bid fra sæl eller odder. Der var to laks med tydelige garnskader og tre der havde tydelige tegn på at have været på kroget af en fiskekrog.

En lille overraskelse ved undersøgelsen var, at en 76 cm lang hunlaks var blevet PIT-mærket i 2018 som smolt i Omme Å, der er et tilløb til Skjern Å.

Laks	Gydebestand	Hjemtaget	Opgang
2020	1.482 (1.218-1.746)	124	1.606 (1.342-1.870)
2015	1.108 (1.006-1.209)	70	1.178 (1.076-1.279)

Tallene i parenteser viser det interval, som det "rigtige" tal med 95 % sandsynlighed ligger indenfor.

Læs mere om lakseundersøgelsen i Sneum Å i 2015

Af Niels Jepsen, Anders Koed og Finn Sivebæk, DTU Aqua. Institut for Akvatiske Ressourcer.

Her kan du læse mere om laks

- Laksebestanden i Varde Å i 2019, 2016, 2014, 2012 og 2003
- Laksebestanden i Storå i 2018, 2015, 2013 og 2010
- Laksebestanden i Ribe Å i 2017, 2014, 2012 og 2009
- Laksebestanden i Skjern Å i 2019, 2018, 2017, 2016, 2013, 2011 og 2008
- Laksebestanden i Sneum Å 2015
- Laksebestanden i Kongeå i 2017
- Laksebestanden i Vidå i 2020
- Laksekvoter 2018
- Laksens biologi
- Undersøgelse af danske laksebestande
- Forvaltning af laksebestandene med laksekvoter
- Laksesmolt har svært ved at passere kraftværkssø
- Udsætning af laks
- Genetiske undersøgelser af laksebestandene
- National forvaltningsplan for laks
- Opdræt af laks til udsætning
- Trusler mod laksen
- Engelsk oversigtsrapport om laksens biologi og økologi

Derfor er laksebestanden i Sneum Å i fremgang

Årsagen til den store fremgang i bestanden er et samarbejde mellem flere aktører. Naturstyrelsen, lystfiskere, kommuner, rådgivere og lodsejer har i samarbejde gennemført konkrete projekter til gavn for fisk i Sneum Å vandsystem. Lystfiskerne har i årtier udført opdræts- og vandpleje i åen.

Naturstyrelsen har fjernet opstemninger og udlagt gydegrus i forbindelse med især Snæbel-projektet støttet af LIFE - EU's miljøprogram.

Kommunerne har sideløbende arbejdet med at genskabe egnede gyde- og opvækstområder i både hovedløb og tilløb til Sneum Å.

Det statslige fisketegn har finansieret udsætningerne af laks samt støttet med penge til forbedring af laksens levesteder.

DTU Aqua har leveret rådgivning med baggrund i den bedst tilgængelige videnskabelige viden om lakseforvaltning, herunder fokusering på at anvende laks af vestjysk oprindelse samt udsætning af unglaks på de bedst egnede lokaliteter.

Reguleringer af fiskeri efter laks er blevet indført i både Sneum Å og i Vadehavet.

[https://www.fiskepleje.dk/nyheder/2021/02/laks-i-sneum-aa-2020?
utm_source=newsletter&utm_medium=mail&utm_campaign=](https://www.fiskepleje.dk/nyheder/2021/02/laks-i-sneum-aa-2020?utm_source=newsletter&utm_medium=mail&utm_campaign=)

11 FEBRUAR 2021